Nawiązanie stosunku zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych

Małgorzata Agnieszka Grześków

(STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ)

Promotor: Prof. dr hab. Tadeusz Kuczyński

Słowa kluczowe: służby zmilitaryzowane, nawiązanie stosunku zatrudnienia, stosunek służbowy

Przedmiotem rozprawy jest analiza zagadnień dotyczących nawiązania stosunku zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych. W pracy omówione zostały podstawy i procedury nawiązania tego stosunku, jego strony oraz problem rozpatrywania sporów związanych z jego nawiązaniem. Przyjęcie takiej metody prezentacji pozwala na instytucjonalne przedstawienie tematu i odnalezienie podobieństw w rozwiązaniach przyjętych w poszczególnych pragmatykach. Taka konstrukcja pracy ułatwia również uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy istnieje możliwość stworzenia jednego wspólnego modelu nawiązania stosunku zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych.

Punktem wyjścia rozważań uczyniono założenie, że prawo stosunków służbowych służb zmilitaryzowanych jest domeną nie tylko prawa administracyjnego, ale również prawa pracy (nie stosunku pracy). Wynika to ze złożoności stosunku służbowego funkcjonariuszy, który należy analizować nie tylko pod kątem realizacji zadań o charakterze publicznym, ale również z perspektywy stosunku zatrudnienia funkcjonariuszy. Pragmatyki funkcjonariuszy służb zmilitaryzowanych, mimo licznych rozwiązań wspólnych, nie pozwalają na stworzenie jednego modelu mającego zastosowanie do stosunków zatrudnienia we wszystkich formacjach. Jako podstawowe przyczyny takiego stanu rzeczy w rozprawie zostały wskazane: zróżnicowany charakter zadań powierzonych poszczególnym służbom oraz fakt, że poszczególne pragmatyki pochodzą z różnych okresów. Brak spójności terminologicznej, koncepcyjnej i instytucjonalnej przepisów normujących zagadnienie nawiązania stosunku zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych sprawia, że poszczególne pragmatyki znamienne są w niejednolite rozwiązania materialnoprawne i procesowe.

Pracę doktorską rozpoczynają rozważania dotyczące definiowania pojęć „służba" oraz „służby zmilitaryzowane". Dotychczas w literaturze przedmiotu terminy te nie były określane jednolicie. Ich doktrynalny charakter sprawia, że każda z przyjmowanych koncepcji może zostać uznana za prawidłową. Istnieje jednak potrzeba wyraźnego rozróżnienia terminów „służba zmilitaryzowana" i „służba mundurowa". Przy czym za bardziej precyzyjne uznać należy pierwsze ze wskazanych określeń. W niniejszej pracy przyjęto koncepcję wyłączającą żołnierzy zawodowych z grona formacji zaliczanych do służb zmilitaryzowanych, które już z samej definicji mają jedynie upodabniać się do służby militarnej (wojskowej). Analiza pragmatyk służbowych służb zmilitaryzowanych pozwoliła na wyodrębnienie trzech kategorii zatrudnionych: kierowników służb, funkcjonariuszy oraz pracowników. Kategoriom tym podporządkowano dalszą systematykę wewnętrzną rozprawy.

Podstawową metodą badań przyjętą w pracy była metoda dogmatycznoprawna oparta na interpretacji tekstu prawnego. Szczególne znaczenie odegrały regulacje pragmatyk służbowych. Coraz większy wpływ Kodeksu pracy na ustawy pragmatyczne, w aspekcie porównawczym, wymagał również uwzględnienia kodeksowej regulacji umownego stosunku pracy. Liczne podobieństwa między stosunkiem pracy a stosunkiem służbowym funkcjonariuszy skłoniły do rozważań na temat potrzeby włączenia stosunku zatrudnienia funkcjonariuszy do regulacji Kodeksu pracy. Pośród argumentów przemawiających za takim rozwiązaniem wskazano, że w administracji publicznej istnieje dosyć duża (wydaje się, że nadmierna) liczba regulacji o charakterze pragmatycznym. Ponadto za rozszerzeniem zakresu podmiotowego Kodeksu pracy przemawiają istotne podobieństwa w zakresie aparatu pojęciowego określającego status pracowniczych i niepracowniczych stosunków zatrudnienia, a także systematyka ich porządków regulacyjnych.

Dotychczasowy dorobek piśmienniczy obejmujący zagadnienia objęte przedmiotem niniejszej rozprawy odnosi się jedynie do wybranych kwestii dotyczących zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych. Brak spójnej, całościowej regulacji tego tematu generuje wiele problemów. Tym samym istniała potrzeba stworzenia opracowania, którego treść obejmie zarówno podsumowanie dotychczasowego dorobku piśmienniczego w materii nawiązania stosunku zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych, jak również zagadnienia z tego zakresu dotąd jeszcze nieopracowane.

Wrocław, 07 grudnia 2018 r.
Małgorzata Gruchal